

TÜSİAD

Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Cenk Çimen'in

**"Küresel Ekonomik Beklentiler: Değişen Öncelikler,
Geleceği İnşa Etmek" Konferansı**

Açılış Konuşması

23 Haziran 2014

Hyatt Otel, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Mesrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Dünya Bankası'nın Değerli Yönetici ve Uzmanları, Değerli Katılımcılar, Değerli Basın Mensupları,

Konferansımıza hoşgeldiniz. Katılımınız için teşekkür ediyor, TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Konuklar,

TÜSİAD, 2014 ana çalışma konularından birini “küresel kriz sona erdi mi?” başlığı altında topladı. Doğal olarak bu soru, başta uluslararası ekonomi kurumları olmak üzere, dünya genelinde hemen her kesim tarafından sıkça sorulan bir soru haline geldi.

Türk iş dünyası olarak, bu konuyu irdelerken, başta Dünya Bankası, IMF ve OECD olmak üzere büyük ölçekli veri tabanlarına, güçlü modellere ve zengin bilgi birikimine sahip kurumların çalışmaları bize önemli bir rehberlik sağlamaktadır.

Başta krizler olmak üzere küresel ekonomik konulardaki birikimleri, nitelikli araştırma alt yapıları ve hemen her ülkeyle kurdukları benzersiz ilişkiler, bu değerli kurumları dünya ekonomisinin geleceğine yönelik gündem, öngörü ve politika üretme alanında birincil kaynaklar haline getirmektedir. Bu nedenle, TÜSİAD olarak, Dünya Bankası'nın ev sahipliğinde ve bugünkü etkinliğin ana konusu olan rapor çerçevesinde, küresel krizin geldiği evreyi irdeleme fırsatına sahip olmaktan büyük memnuniyet duymaktayız.

Değerli Katılımcılar,

“2009 küresel krizi”ni birçok ekonomist, 1929 buhranından sonra, “ikinci büyük buhran” olarak görmektedir. Peki, bugün, 2014 yılının Haziran ayında, artçı etkileri azalarak da olsa devam eden bu küresel krizin neresindeyiz? Eminim, bu sorunun cevabını, birazdan Sayın Burns ve Sayın Wes kapsamlı bir biçimde vereceklerdir. Ancak, izin verirseniz, ben burada, değerli konuşmacılarımızın alanlarına girmeden, TÜSİAD olarak bazı değerlendirmelerimizi sizlerle paylaşmak isterim.

Bugün geldiğimiz noktada, IMF, Dünya Bankası ve OECD gibi önemli kurumların gözünden baktığımızda, dünya ekonomisinde önemli bir toparlanma ve iyileşme göze çarpmaktadır. Görüyoruz ki, gelişmiş ekonomilerde, özellikle sorunlu bölgelerin en başında gelen Euro Bölgesi'nde, büyümeye geçiş yönünde sinyaller var. Deflasyon risklerini saymazsak, 2012 ilk çeyrekte bu yana, yedi çeyrek dönemdir negatif giden büyüme, 2013 dördüncü çeyrek ve 2014 birinci çeyreklerde pozitif döndü.

Diğer yandan, Amerika Birleşik Devletleri'nde, büyüme, istihdam ve enflasyon göstergelerinde, FED'i faiz artırımı sinyalleri vermeye cesaretlendirebilecek kadar hedeflere yaklaşılmış durumda. Benzer şekilde İngiltere'de de faiz artırımına dair tartışmalar gündemde ağırlık kazanmaya başladı. Tabii, Japonya'daki gelişmeler de önemli. "Kayıp yirmi yıl" travmasını atlatmak için, yakın dönemde uygulamaya konulan "Abenomics", kısa vadede bazı alanlarda başarılı görünmektedir. Ancak, orta ve uzun vadeli görünüm, tüm dünyada olduğu gibi, belirsizlik ve sorular içermektedir.

Bunlarla birlikte, dünya genelinde risk ve tehdit algısı azalmakta ve risk iştahı artmaktadır. Emtia fiyatları açısından oldukça istikrarlı bir dönem yaşamaktayız. Hisse senedi piyasaları rekorlar kırmaya devam etmekte ve bono piyasalarında sorunlu ülke sayısı hızla azalmaktadır. Bu gelişmeler ışığında Türk iş dünyası, muadil diğer küresel iş örgütleri gibi, küresel ekonomiye geçmişe nazaran daha iyimser bakmaktadır. Ancak, iş insanlarının temel özelliğinin "ihtiyatlı iyimserlik" olduğunu da hatırlatmak isterim.

Dolayısıyla bardağın boş tarafına da bakmamız gerekmektedir. Bugün, küresel finansal sistemde, özellikle gelişmiş ekonomilerin bankacılık sektörlerinde çözüm bekleyen sorunlar vardır. Gelişmiş ekonomilerde borç dinamikleri ve kamu maliyesi alanları büyük ölçüde sorunludur. Benzer şekilde, birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomide, özel sektör borç dinamikleri de, sürdürülmesi zor seviyelerde seyretmektedir.

İnovasyon, ar-ge faaliyetleri ve buluşların etkinliğinin azaldığı, verimlilik artışlarının yavaşladığı, demografik dinamiklerin ekonomileri yeterince destekleyemediği, çevre ve enerji anlamında önemli sürdürülebilirlik kısıtlarıyla karşı karşıya olduğumuz bir arka planda, elbette bu mali sıkıntılar çok daha büyük meseleler halini almaktadır. Zaten, mevcut zorluk da yapısal sorunların hepsinin iç içe geçtiği bir sarmal ile mücadele etme zorluğudur.

Tüm bu yapısal sorunların üzerine, ekonomi başta olmak üzere, tüm konularda küresel yönetim zorlukları ve ortak anlayış ve politika eksikliği gibi meseleler eklenince, iyimserliğimiz büyük ölçüde kısıtlanmaktadır. Ancak, bir iş adamı olarak karamsarlığa kapılmak yerine, konjonktürel iyileşmeyi tehlikeye sokabilecek konuları bir risk yönetimi perspektifiyle ele almanın önemini vurgulamak isterim.

Özellikle, parasal genişlemeden çıkışta yaşanabilecek sorunlar, gelişmiş ekonomilerde faiz artırımlarının gelişmekte olan ekonomilere yansımaları, jeo-politik riskler, gelişmekte olan piyasa ekonomilerinin yeniden dengelemeye uyum sağlayamaması ihtiyatla yönetilmesi gereken risklerin başında gelmektedir. Hâlihazırda, Dünya Bankası, IMF ve OECD tarafından dikkat çekilen bu gelişmeler, Türk iş dünyasının da radarındadır.

Değerli Konuklar,

Böyle bir küresel arka planda, Türkiye ekonomisinde neler olduğuna baktığımızda, özellikle Euro Bölgesi'nde son iki çeyrekteki toparlanmanın Türkiye'ye olumlu yansımaları olduğunu görmekteyiz. Bununla birlikte, gelişmiş ekonomilerdeki eğilimlerin gelişmekte olan piyasa ekonomilerine yansımalarının eşzamanlı ve birebir olmadığını tespit etmekte fayda var. Nitekim 2013 yılının ikinci yarısında, gelişmiş ekonomiler toparlanmaya devam ederken, Bernanke'nin 22 Mayıs konuşmasıyla, gelişmekte olan piyasa ekonomilerine ilişkin risk algısının bozulmaya başlaması, bu ekonomilerde önemli çalkantılar yaratmıştır.

2013 yılının ikinci yarısında, gelişmekte olan piyasa ekonomilerine yönelik risk algısındaki bozulma, BRICS tanımları yerine "kırılgan beşli" gibi tanımlar ortaya çıkmasına neden olmuştur. Türkiye de bu algı bozulmasından kendi payına düşeni almıştır. Şüphesiz, bu süreci ülkemizdeki iç belirsizlikler de olumsuz yönde etkilemiştir. Tüm bu sorunlara rağmen büyüme rakamlarına baktığımızda; 2013 ikinci çeyrek ile 2014 birinci çeyrek arasındaki dönemde, yüzde 4.4 etrafında istikrarla hareket eden, dirençli bir büyüme görmekteyiz. Üstelik tüm bu istikrarlı büyüme, ilgili dönemdeki, özel harcamaları azaltmaya yönelik vergi artış önlemlerine ve kredi büyümesini sınırlamayı amaçlayan makroihtiyati önlemlere rağmen olmuştur.

Büyüme açısından önümüzdeki bu tablo gerçekten önemli. Eğer, bu istikrar devam ederse, cari açık ve enflasyon dengesizlikleri arasında yakalanan bu büyüme patikası, iş dünyasının faaliyet ortamına olumlu katkıda bulunacaktır.

Değerli Katılımcılar,

Bu çizdiğim olumlu dış makro çerçeve ve başarılı iç makro yönetim ikilisi, doğal olarak yapısal sorunlarımızı ortadan kaldırmamaktadır. Türkiye'nin arz, yani üretim tarafında çözülmesi gereken birçok meselesi önümüzde durmaktadır.

Tüketim standartlarımızdaki gelişmeler, her geçen gün bizi daha fazla enerji ve dış ticaret açığı, dolayısıyla cari açık verir hale getirmektedir. Bu nedenle, üretim standartlarımızı da hızla geliştirmeli ve bu arada rakiplerimizden çok daha kapsamlı ve güçlü verimlilik reformları yapmalıyız. Bugün, ülkemizin en önemli gündem maddelerinden birini; tüm iş yapış biçimlerimizi verimlilik temelinde gözden geçirmek ve geliştirmek oluşturmaktadır. Elbette bu özel sektör kadar kamu sektörü için de geçerlidir.

Kamunun nihai tüketici, yatırımcı, işveren ve politika yapıcı davranışlarını verimlilik temelinde yeniden tanımlaması ve bu yeni yapıyı siyasetten bağımsız kalıcı bir hale getirmesi, Türkiye'nin gelecek hedeflerine ulaşmasını mümkün kılacak asli unsurlardandır.

Küresel ekonomideki yapısal ve konjonktürel gelişmeler şüphesiz önemlidir. Dış koşulların ve iç konjonktürün olumlu olduğu durumda, ivedi ve titiz bir yapısal dönüşüm için gayret göstermek, Türkiye'ye büyük rekabet gücü kazandıracaktır. Türkiye, uygun dış koşullar altında, gelişmiş ekonomilerden daha iyi performans gösterme şansına fazlasıyla sahiptir. Ancak, burada daha da önemli olan, aynı şansa sahip olan rakiplerinden ayrışmasıdır ve bunu belirleyecek olan da güçlü bir yapısal dönüşüm çabasıdır.

Değerli Misafirler,

TÜSİAD'ın, küresel ve yerel konjonktürün destekleyici olduğu bir ortamda, ivedi ve güçlü mikro reform adımları atılmasına yönelik çağrısının altını bugün burada bir kez daha çizerek konuşmama son verirken; birazdan tanıtımı yapılacak raporun ve rapor etrafında burada yapacağımız tahlillerin, tüm katılımcıların için kıymetli katkılar sağlayacağına inanıyorum. Bugün burada yapılacak sunum ve tartışmalar, dönem ekonomik değerlendirmelerimizin çok

daha sağlıklı bir çerçeveye oturmasını sağlayacaktır. Bu inançla, bugünkü etkinliğe ev sahipliği yapan Dünya Bankası'na, raporun yazarlarına, konuşmacılarımıza, panel moderatörümüz ile panelistlerimize, katılımcılarımıza ve basın mensuplarımıza teşekkür eder, TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinize saygı ve sevgilerimi sunarım.